

Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców miasta Siedlce

Streszczenie: W niniejszym artykule dokonano analizy wyników badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców miasta Siedlce, dotyczących oceny poczucia bezpieczeństwa w tym mieście. Przedstawione wyniki mają na celu zobrazowanie poziomu poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców. Badania potwierdziły, że mieszkańcy miasta Siedlec czują się bezpiecznie. Potwierdzeniem wzrostu bezpieczeństwa na terenie miasta są sprawozdania roczne Komendy Miejskiej Policji w Siedlcach, które ukazują, że z roku na rok maleje liczba przestępstw, a ich wykrywalność rośnie.

Wstęp

Celem niniejszego artykułu jest pokazanie stanu poczucia bezpieczeństwa mieszkańców miasta Siedlce w świetle przeprowadzonych badań w marcu i kwietniu 2019 roku. Amerykański psycholog Abraham Maslow w opracowanej przez siebie hierarchii ludzkich potrzeb jako drugą podstawową potrzebę umieścił potrzebę bezpieczeństwa. Dlatego też bezpieczeństwo jest podstawowym prawem, które sprowadza się do eliminowania sytuacji zagrażającym ludności oraz ich dobrom materialnym. Poczucie bezpieczeństwa społeczności lokalnej zależy nie tylko od dobrego prawa, ale również od organizacji instytucji powołanych do jego przestrzegania.

Pojęcie poczucia bezpieczeństwa

Według W. Fehlera, bezpieczeństwo na szczeblu lokalnym związane jest zawsze z kwestią jakości oraz komfortu życia pozbawionego zagrożeń dla wartości preferowanych przez mieszkańców. Poczucie bezpieczeństwa wpływa z kolei na formowanie się szczególnych więzi, które czynią społeczność lokalną organizmem solidarnym, spójnym i zdolnym do aktywnego tworzenia oraz ochrony wspólnych dóbr oraz wartości.

Wysoki poziom bezpieczeństwa wynikający z aktywności mieszkańców, przekłada się zarówno na tempo rozwoju lokalnego, jak i krajowego. Wynika to z pewnej stabilizacji i poczucia pewności „spokojnego jutra”¹.

¹ W. Fehler, *Lokalny wymiar wewnętrznego bezpieczeństwa państwa*, [w:] W. Fehler (red.), *Bezpieczeństwo w środowisku lokalnym*, Warszawa 2009, s. 29.

Poczucie bezpieczeństwa badane jest w kilku wymiarach, tj. w wymiarze ogólnym (czy naród uważa swój kraj za bezpieczny), w wymiarze lokalnym (czy społeczność lokalna czuje się bezpiecznie w swojej małej ojczyźnie) i w wymiarze własnym (w jakim stopniu mieszkanieli osobiście odczuwa lęk przed przestępczością w danej miejscowości)².

Miasto Siedlce

Określenie „Siedlce” pochodzi od staropolskiego rzeczownika „siodło”, który dawniej oznaczał siedzibę, wieś. W związku z tym nazwę „Siedlce” należy utożsamiać z małą osadą, składającą się z jednego albo kilku dworców³.

W następstwie reformy administracyjnej w 1998 roku, zlikwidowane zostało województwo siedleckie, a od 1 stycznia 1999 roku utworzono miasto Siedlce na prawach powiatu grodzkiego w województwie mazowieckim⁴.

Siedlce to miasto położone w centralnej części powiatu siedleckiego. Znajduje się we wschodniej części województwa mazowieckiego. Powierzchnia miasta według danych Urzędu Statystycznego w Warszawie wynosi 32 km². Siedlce leżą na skrzyżowaniu dróg Łuków – Sokołów Podlaski oraz Warszawa – Terespol⁵. Miasto Siedlce liczy ponad 77653 osób (według stanu na koniec roku 2017 r.). Według danych Urzędu Statystycznego w Warszawie w 2017 roku było 36762 mężczyzn i 40891 kobiet⁶.

Badania poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców miasta Siedlce

Badania ankietowe przeprowadzone zostały w okresie marzec – kwiecień 2019 na 100-osobowej próbie mieszkańców miasta Siedlce. Osoby biorące udział w badaniu były zróżnicowane pod względem płci, wieku, wykształcenia i statusu zawodowego. Dokładną strukturę badanej grupy przedstawia tabela 1.

Na podstawie wyników badań można wskazać, że dominującą grupą wśród respondentów pod względem płci są kobiety (58%), pod względem wieku

² H. Zięba-Załucka, *Konstytucyjne aspekty bezpieczeństwa*, [w:] „Studia Iuridica Lublinensia” 2014, nr 22, Wyd. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Lubin 2014, s. 417.

³ C. Ostas, *Powiat siedlecki i okolice. Trasy rowerowe*, Wyd. PTTK Oddział „Podlasie” w Siedlcach, Regionalna Pracownia Krajoznawcza, Siedlce 2007, s. 17.

⁴ Oficjalna strona Miasta Siedlce: O mieście – Urząd Miasta Siedlce www.siedlce.pl/index.php?option=18&action=articles_show&art_id=4&menu_id=202&page=6, data dostępu: 10.04.2019.

⁵ S. Kordaczuk, *Powiat siedlecki*, Wyd. Mazowieckie Centrum Kultury i Sztuki, Warszawa 2013, s. 123.

⁶ Urząd Statystyczny w Warszawie, www.warszawa.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_mazowieckie/portrety_miast/miasto_siedlce.pdf, data dostępu: 10.04.2019.

są ludzie młodzi do 34 roku życia (47%), pod względem wykształcenia posiadający minimum wykształcenie średnie (35%). Mając na uwadze status zawodowy najczęściej ankietowani wskazują, że są pracującymi (77%).

Tabela 1. Struktura próby badawczej

Kategorie respondentów	Struktura próby N = 100				
	kobiety – 58%			mężczyźni – 42%	
Płeć					
Wiek	18-24 lat 30%	25-34 lat 47%	35-44 lat 19%	45-54 lat 4%	55 i więcej lat 0%
Wykształcenie	podstawowe 24%	zawodowe 27%	średnie 35%	wyższe zawodowe 14%	wyższe 0%
Status zawodowy	uczeń 4%	student 27%	pracujący 77%	bezrobotny 2%	rencista/emeryt 0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Ponadto stwierdzić można, że większość respondentów, tj. 58%, mieszka w Siedlcach ponad 15 lat. Z kolei 16% z nich zadeklarowało, że mieszka od 1 roku do 5 lat, a 12 % – od 6 do 10 lat. Jedynie 9% uczestników badania wskazało, że mieszka od 11 do 15 lat, a tylko 5% mieszka krócej niż 1 rok.

Przed przystąpieniem do badań przyjęto założenie, że mieszkańcy miasta Siedlce czują się bezpiecznie na jego terenie. Aby wyjaśnić empirycznie to założenie odniesiono się do następujących pytań badawczych:

- Jak jest poczucie bezpieczeństwa mieszkańców Siedlec?
- Jakich zagrożeń najbardziej obawiają się mieszkańcy?
- W jaki sposób zwiększyć poczucie bezpieczeństwa mieszkańców?
- Czy mieszkańcy Siedlec doświadczają przestępstw lub są ich świadkami?
- Jakie miejsca w mieście są uznawane za najniebezpieczniejsze, a jakie za najbezpieczniejsze?
- Jak zmieniło się poczucie bezpieczeństwa mieszkańców Siedlec w porównaniu do poczucia bezpieczeństwa 5 lat temu?
- Czy mieszkańcy Siedlec czują się bezpiecznie w porze nocnej?

Jedno z ważniejszych pytań zadanych respondentom dotyczyło poczucia bezpieczeństwa na terenie miasta Siedlce. Ponad połowa, bo aż 63% ankietowanych, czuje się bezpiecznie na terenie miasta. Natomiast 27% respondentów nie miało zdania w danej kwestii, zaś 10% mieszkańców nie czuje się bezpiecznie w mieście. Zdecydowanie dużo większy odsetek badanych, tj. 90% czuje się bezpieczniej na swoim osiedlu, a tylko 10% czuje się zagrożonym.

Kolejne pytanie związane było z zagrożeniami, jakich najbardziej obawiają się ankietowani. Mieszkańcy Siedlec wskazywali na następujące zagrożenia: agresja ze strony osób pijanych bądź pod wpływem środków odurzających (70%), bójki i pobicia oraz kradzieże po 34%, szybko jeżdżący kierowcy (33%), zaczepianie przez grupy agresywnej młodzieży (29%), niszczenie rzeczy użyteczności publicznej przez wandalów (27%), włamania (25%), napady oraz rozboje i zakłócanie ciszy nocnej lub zakłócenia porządku publicznego po 18%, wymuszenia oraz okupy (5%).

Następne pytanie dotyczyło tego, co miałyby wpływ na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Siedlec. W tym aspekcie 36% badanych mieszkańców uważa, że na wzrost ich poczucia bezpieczeństwa miałyby wpływ lepiej oświetlone ulice, parkingi i park oraz większa liczba patroli policji (31%). Co czwarty respondent uważa, że większa liczba kamer na ulicach oraz większa liczba patroli straży miejskiej i częstsze kursowanie autobusów miejskich w godzinach wieczornych (po 4%) zwiększyłyby jego poczucie bezpieczeństwa.

Badani mieszkańcy miasta wypowiedzieli się też w kwestii, czy byli świadkami bądź ofiarami przestępstw na terenie miasta Siedlec w miejscu publicznym. Na podstawie danych 61% respondentów wskazała, że nie była świadkiem ani ofiarą przestępstwa, a 22% było świadkiem przestępstwa. Natomiast 17% respondentów było ofiarą przestępstwa na terenie miasta Siedlce.

Ankietowanych zapytano również o to, jakie miejsca uznają za najbardziej niebezpieczne w mieście. Analiza udzielonych oddzielonych odpowiedzi pozwala stwierdzić, że 37% badanych uważa, że najniebezpieczniej jest na małych ulicach. W grupie respondentów 20% wskazało centrum miasta, z kolei osiedla i park – po 18%. Zdecydowanie bezpieczniejszymi – w opinii mieszkańców – miejscami są przystanki autobusowe (2%), obiekty sportowe (2%), środki komunikacji miejskiej (2%) i zalew nad Muchawką (1%).

Ankietowani udzielili zróżnicowanych odpowiedzi na pytanie, czy obecnie na terenie miasta Siedlce czują się bardziej bezpiecznie niż 5 lat temu. Na podstawie wyników badań stwierdzić można, że 46% respondentów trudno było to ocenić, a 29% uznało, że nie czuje się bardziej bezpiecznie niż 5 lat temu. Przeciwnego zdania było 25% badanych mieszkańców.

Ostatnie pytanie związane było z poczuciem bezpieczeństwa w nocy. Spośród wszystkich respondentów 53% badanych stwierdziło, że nie czuje się bezpiecznie na terenie miasta w nocy, natomiast 47% czuje się bezpiecznie.

Analiza i wnioski

Analizując odpowiedzi udzielone przez mieszkańców Siedlec można stwierdzić, że siedlczanie czują się bezpiecznie na terenie swojego miasta i poczucie to jest porównywalne do tego sprzed 5 lat. Siedlczanie zdecydowanie najbardziej się obawiają w na terenie swojego miasta agresji ze strony osób pijanych bądź będących pod wpływem środków odurzających. Wysoce niepokojący jest fakt, że prawie 40% mieszkańców Siedlec była ofiarą lub świadkiem przestępstwa. Tak wysoki wskaźnik osób, które w jakiś sposób zetknęły się z problemem przestępczości w swojej miejscowości z pewnością nie wpływa pozytywnie na ich poczucie bezpieczeństwa oraz poczucie bezpieczeństwa ich rodzin czy znajomych.

Pokrzepiające jest jednak to, że obserwuje się tendencję spadkową liczby przestępstw rejestrowanych przez Komendę Miejską Policji w Siedlcach. W 2017 roku liczba przestępstw zmalała o 192 w porównaniu do roku poprzedniego, choć wciąż jednak była znacząca (2021 przestępstw). Prawdopodobnie spadek liczby przestępstw miał związek ze zwiększeniem liczby policjantów skierowanych do służby patrolowej oraz czasu służby dzielnicowych w terenie⁷. Średni czas reakcji na zdarzenia przy interwencjach pilnych w 2018 roku wyniósł przeciętnie 8 minut⁸. Pozytywne jest także to, iż odnotowano wzrost wykrywalności liczby przestępstw z 65,40% w 2016 r. do 69,80% w 2017 r. (tj. wzrost o 4,40%).

Warto zastanowić się nad zwiększeniem liczby patroli na mniejszych ulicach miasta, które zostały uznane przez mieszkańców za najbardziej niebezpieczne. Pomocne może okazać się również sugerowane przez ankietowanych lepsze oświetlenie tych ulic, parkingów oraz parku, a także wyposażenie tych miejsc w system kamer. Ponad połowa badanych (53%) przyznała, że nie czują się bezpieczni w porze nocnej. Stanowi to wskazanie do podjęcia działań w celu zapewniania mieszkańcom szczególnej ochrony w godzinach wieczorowych i nocnych.

Podsumowanie

Poczucie bezpieczeństwa w dużym stopniu wpływa na jakość i komfort życia mieszkańców miast. W niniejszym artykule przedstawiono wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców miasta Siedlce. Badania te dotyczyły poczucia ich bezpieczeństwa w swojej miejscowości.

⁷ KMP w Siedlcach, <http://www.mazowiecka.policja.gov.pl/wsi/sprawozdanie-roc/17270,Sprawozdanie-roczne.html> v=, data dostępu: 11.04.2019.

⁸ KMP w Siedlcach <http://www.mazowiecka.policja.gov.pl/wsi/aktualnosci/27753,Odprawa-Roczna-w-Komendzie-Miejskiej-Policji-w-Siedlcach.html>, data dostępu: 11.04.2019.

Przyjęte w niniejszych badaniach założenie, które wskazuje, że mieszkańcy Siedlec czują się bezpiecznie w swojej miejscowości uznać można za prawdziwe. Na podstawie danych, ogólną ocenę poczucia bezpieczeństwa można potraktować jako pozytywny wynik, jednakże nie należy bagatelizować kwestii podejmowania ciągłych działań w celu poprawy bezpieczeństwa. Siedlecka policja i straż miejska odgrywają ważną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa w mieście. Ważna jest ich skuteczność i zaangażowanie w zapobieganiu przestępstwom. Istotne są również działania władz miasta, które w miarę możliwości finansowych, powinny zapewnić mieszkańcom odpowiednią infrastrukturę oświetleniową oraz systemy wizyjne. Warto pamiętać, że wszelkie działania podejmowane na rzecz poprawy bezpieczeństwa w mieście nie tylko zwiększają poczucie bezpieczeństwa jego mieszkańców, ale również odstraszały potencjalnych przestępców przed dopuszczaniem się czynów zabronionych. W efekcie działań prewencyjnych zwiększających bezpieczeństwo, do przestępstw dochodzi rzadziej, a wiedza mieszkańców na temat najnowszych statystyk bezpieczeństwa w mieście wpływa wówczas na jeszcze większe poczucie ich bezpieczeństwa.

Literatura

- Fehler W., *Lokalny wymiar wewnętrznego bezpieczeństwa państwa*, [w:] W. Fehler (red.), *Bezpieczeństwo w środowisku lokalnym*, Warszawa 2009.
- KMP w Siedlcach <http://www.mazowiecka.policja.gov.pl/wsi/aktualnosci/27753,Odprawa-Roczna-w-Komendzie-Miejskiej-Policji-w-Siedlcach.html>, data dostępu: 11.04.2019.
- KMP w Siedlcach, <http://www.mazowiecka.policja.gov.pl/wsi/sprawozdanie-roc/17270,Sprawozdanie-roczne.html> v=, data dostępu: 11.04.2019.
- Kordaczuk S., *Powiat siedlecki*, Wyd. Mazowieckie Centrum Kultury i Sztuki, Warszawa 2013.
- Oficjalna strona Miasta Siedlce: O mieście - Urząd Miasta Siedlce www.siedlce.pl/index.php?option=18&action=articles_show&art_id=4&menu_id=202&page=6, data dostępu: 10.04.2019.
- Ostas C., *Powiat siedlecki i okolice. Trasy rowerowe*, Wyd. PTTK Oddział „Podlasie” w Siedlcach. Regionalna Pracownia Krajoznawcza, Siedlce 2007.
- Urząd Statystyczne w Warszawie www.warszawa.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_mazowieckie/portrety_miast/miasto_siedlce.pdf, data dostępu: 10.04.2019.
- Zięba-Załużcka H., *Konstytucyjne aspekty bezpieczeństwa*, [w:] „Studia Iuridica Lublinensia” 2014, nr 22.

Sense of security of the inhabitants city of Siedlce

Summary: The article presents an analysis of a questionnaire-based survey conducted among the inhabitants of the city of Siedlce. The results presented are supposed to illustrate the level of sense of security among the people. The research confirmed that the inhabitants of the city of Siedlce feel safe. The annual reports of the Municipal Police Headquarters in Siedlce also confirm the rise of security in the city and show that the number of crimes is decreasing every year and their detection is growing.

Keywords: security, inhabitants, sense of security, Siedlce